

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету суспільних наук
Остапчук Ю.О.
« _____ » _____ 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЧНА СОЦІОЛОГІЯ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Освітня програма	Соціологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2022

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Економічна соціологія**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **054 Соціологія** освітньої програми «**Соціологія**».

Розробник: Варга Наталія Іллівна, доцент, доктор соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол № 13 від «24» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Шандор Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «07» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

© Варга Н.І., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 135	3	3
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	6	5
аудиторних – 5.1	Лекції:	
самостійної роботи студента – 4.5	40	10
	Практичні (семінарські):	
	26	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	69	119

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Економічна соціологія» – сприяння формуванню соціологічного підходу до розуміння соціально-економічних процесів у суспільстві, уявленню про соціальні процеси в сфері економіки. Завдання: ознайомити з етапами, тенденціями розвитку економічної соціології; засвоїти основні поняття та категорії економічної соціології; розглянути специфіку сучасних соціально-економічних процесів; дослідити основні господарські ролі людини в суспільстві; оцінити економічну та соціальну ефективність системи соціальних механізмів розвитку економіки; прогнозувати трансформаційні тенденції соціально-економічних відносин у суспільстві тощо.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню в студентів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності (СК):

СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК08. Здатність використовувати інтернет-ресурси, статистичну інформацію для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

СК10. Здатність виконувати професійні ролі у проєктній діяльності в галузі соціальної проблематики, прогнозування процесів та явищ в сучасному соціумі.

СК14. Здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення дослідницької та аналітичної роботи щодо соціальних змін.

СК16. Здатність до адаптації та професійного реагування на виклики соціальних трансформацій.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.	РН06
Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.	РН10
Розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.	РН13
Застосовувати відповідні соціологічні дослідження та реалізовувати дослідницькі професійні навички стосовно теоретичних, прикладних аспектів вивчення соціальних змін.	РН17
Проводити пошук ефективних засобів використання соціальних механізмів регулювання соціальних, політичних, економічних, освітніх, етнокультурних процесів методом проведення соціологічних досліджень.	РН19
Здійснювати координацію інформаційних потоків з метою задоволення потреб соціального управління, спираючись на сучасні знання та соціальні технології.	РН23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Економічна соціологія»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вміти ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення професійних задач в сфері економічної соціології.	РН06
Вміти застосовувати навички збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів в сфері економічного життя суспільства.	РН10
Використовувати наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності в економіці, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід в сфері економічної соціології.	РН13

Вміти використовувати відповідні соціологічні дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички стосовно теоретичних та прикладних аспектів вивчення соціальних-економічних змін.	PH17
Вміти проводити пошук ефективних засобів використання соціальних механізмів регулювання економічних процесів методом проведення соціологічних досліджень в сфері.	PH19
Вміти реалізовувати і здійснювати координацію інформаційних потоків з метою задоволення потреб соціального-економічного управління, спираючись на сучасні знання та соціальні технології.	PH23

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік; презентація результатів виконаної індивідуальної /групової роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма поточного контролю: доповідь на практичних заняттях

Форма модульного контролю: контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	50	100
12	12	14	12		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	T9	50	100
10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів
практичні заняття, доповідь з презентацією	4	20	9	45
есе	1	25		
реферат	2	5	1	5
модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з тестових завдань та запитання описово-аналітичного характеру.

Тестові завдання покликані оцінити знання з тематичної проблематики модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на практичних заняттях. Залежно від орієнтування у тематичному матеріалі по тестах, дане завдання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 30 балів.

Запитання має на меті оцінити обізнаність здобувача з програмовим матеріалом. Залежно від послідовності викладу і орієнтуванні у матеріалі теоретичних питань, ця частина завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінена у 20 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певними помилками;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання за програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

– виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Історія становлення і розвитку економічної соціології. Причини виникнення економічної соціології. Основні етапи розвитку економічної соціології. Розвиток і формування основних наукових підходів і шкіл до розуміння економічної соціології.

Тема 2. Економічна соціологія як наукова дисципліна. Предмет економічної соціології. Міждисциплінарні межі економічної соціології та економічної теорії. Структура економічної соціології. Відмінності між соціологами та економістами щодо підходів до вивчення економічних об'єктів. Економіка як соціальний інститут. Інституційне оформлення економічної дії.

Тема 3. Економічна поведінка та її типологія в соціологічному дискурсі. Економічна поведінка як соціологічна проблема. Основи поведінкової парадигми соціологічного та економічного аналізу у працях М.Вебера, В.Парето та інших. Пристосовницька (адаптивна) поведінка, підприємницька (конкурентна) поведінка, протестна та партнерська економічна поведінка. Споживча поведінка. Соціальний механізм регуляції трудової поведінки.

Тема 4. Економічна культура. Сутність економічної культури. Економічна свідомість як особлива форма психічної діяльності. Функції економічної культури. Технологічна культура та її компоненти. Можливі результати процесу соціальної адаптації до вимог організаційної культури. Корпоративна культура та її рівні.

Модуль 2

Тема 5. Людина в господарській організації. Господарська організація: поняття і ознаки. Економічні теорії фірми. Соціологічні теорії організації. Основні риси організації. Стратифікація індивідів і груп. Способи побудови організацій. Основні типи організацій: примусові, утилітарні, символічні. Три ідеальні типи економічної організації: спілка, корпорація, асоціація. Чотири моделі відносин між керівниками і підлеглими.

Тема 6. Підприємництво як інноваційна модель економічної поведінки. Еволюція поглядів на сутність підприємництва. Соціологічні теорії підприємництва. Національний характер і підприємництво. Соціо-психологічна модель аналізу підприємництва і бізнесу. Побудова соціального портрета підприємця (підприємництва). Організаційно-управлінські здібності до підприємництва.

Тема 7. Поняття зайнятості. Основні види зайнятості. Гнучка зайнятість. Підприємництво як вид самозайнятості. Нерегламентована зайнятість та її види. Зайнятість у домашньому господарстві. Безробіття: причини поширення і способи врегулювання.

Тема 8. Економічні ресурси в Україні: соціальні характеристики. Соціальна структура економіки в Україні. Формування трудових ресурсів. Пошук оптимальної соціальної моделі розвитку економіки.

Тема 9. Соціологічні дослідження як інструмент вивчення соціальних відносин в економіці. Роль соціологічних досліджень для розуміння економічних процесів. Опитувальні методики. Метод спостереження. Особливості використання якісних методів дослідження в сфері праці. Використання вторинних даних.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Форма навчання: денна					Форма навчання: заочна						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		лекції	практичні	лабораторні	індивід		самост.	лекції	практичні	лабораторні	індивід	самост.
Модуль 1												
Тема 1. Історія становлення і розвитку економічної соціології	11	2	2			7	11	1	1			9
Тема 2. Економічна соціологія як наукова дисципліна	15	2	2			11	15	1	1			13
Тема 3. Економічна поведінка та її типологія в соціологічному дискурсі	15	4	2			9	15	1	1			13
Тема 4. Економічна культура	15	4	2			9	15	1	1			13
Модульна контрольна робота	2	2	0			0	2	0	0			2
Разом за модуль	58	14	8			36	58	4	4			50
Модуль 1												
Тема 5. Людина в господарській організації	15	4	2			9	15	1	0			14
Тема 6. Підприємництво як інноваційна модель економічної поведінки	15	4	4			7	15	1	1			13
Тема 7. Поняття зайнятості	13	4	2			7	13	1	0			12
Тема 8. Економічні ресурси в Україні: соціальні	15	6	4			5	15	1	0			14

характеристики											
Тема 9. Соціологічні дослідження як інструмент вивчення соціальних відносин в економіці	17	6	6			5	17	2	1		14
Модульна контрольна робота	2	2	0			0	2	0	0		2
Разом за модуль	77	26	18			33	77	6	2		78
Разом	135	40	26			69	135	10	6		119

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Економічна соціологія: предмет та місце в системі соціального знання	2	1
2	Історія розвитку і основні теорії економічної соціології	2	1
3	Економічна поведінка та її типологія: соціологічний зріз	2	1
4	Соціально-економічна культура як регулятор економічної поведінки	2	1
5	Соціальні характеристики суб'єктів економічних відносин та їхні економічні інтереси	2	0
6	Підприємництво як соціальна модель економічної поведінки	4	1
7	Людина в господарській організації	2	0
8	Тенденції розвитку економіки як соціального інституту в сучасному суспільстві	4	0
9	Методи вивчення організаційних структур в сфері праці	6	1
	Разом	26	6

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Економічна соціологія: предмет та місце в системі соціального знання	7	9
2	Історія розвитку і основні теорії економічної соціології	11	13
3	Економічна поведінка та її типологія: соціологічний зріз	9	13
4	Соціально-економічна культура як регулятор економічної поведінки	9	13
	Модульна контрольна робота	0	2
5	Соціальні характеристики суб'єктів економічних відносин та їхні економічні інтереси	9	14
6	Підприємництво як соціальна модель економічної поведінки	7	13

7	Людина в господарській організації	7	12
8	Тенденції розвитку економіки як соціального інституту в сучасному суспільстві	5	14
9	Методи вивчення організаційних структур в сфері праці	5	14
	Модульна контрольна робота	0	2
	Разом	69	119

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вакуленко С.М. Соціологія праці: навчально-методичний посібник. Київ: Знання, 2008. 262 с.
2. Варга Н.І. Економічне самозабезпечення студентів Центрально-Східної Європи (на основі соціологічного дослідження). Тези доповідей 4-го конгресу соціологічної асоціації України «Трансформація соціальних інститутів в інформаційному суспільстві» (Харків, 28-29 жовтня 2021 р.). Харків: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, 2021. С.234-236
3. Варга Н.І. Інституціоналізація соціальних практик неформальної зайнятості населення в транзитивному суспільстві: монографія. Ужгород: ТОВ «РІКУ», 2020. 288 с.
4. Гетьманенко Ю.О., Кушнарєнко О.П. Вплив глобалізації на розвиток ринків праці країн: міграційний дискурс. Ринки праці і зайнятість населення. 2020. №1. С.20–25
5. Івасюк Ю. Б. Економічна соціологія: Конспект лекцій: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 116 с.

6. Коваліско Н.В., Кудринська А.І. Основи економічної соціології: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 442 с.
7. Кулицький С. Проблеми розвитку ринку праці в Україні. Україна: події, факти, коментарі. 2017. № 21. С.56–69
8. Лукашевич М.П. Соціологія праці: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2004. 440 с.
9. Лукашевич М.П. Лукашевич О.М. Шандор Ф.Ф. Соціологія економіки: підручник. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 294 с.
10. Огаренко В.М., Малахова Ж.Д. Соціологія праці: навчальний посібник, Запоріжжя: Гуманітарний університет ЗІДМ, 2005. 218 с.
11. Онікієнко В.В. Ринок праці та соціальний захист населення України: ретроаналіз, проблеми, шляхи вирішення. Київ: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи НАН України, 2013. 456 с.
12. Орос О.Б., Афанасьєв Д.М. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи студентів спеціальності 054 «Соціологія». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 22 с.
13. Перепельчук Т.В. Соціологія праці: навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2011. 234 с.
14. Праця України у 2021 році: стат. збірник. Київ: Державна служба статистики. 2022. 281 с.
15. Сульженко Л.С. Організація роботи дистанційних працівників в умовах коронавірусної пандемії. Ринок праці і зайнятість населення. 2020. №2 С.50–55
16. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір / За наук. ред. М.О.Шульги. Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.
17. Український ринок праці: імперативи та можливості змін: колективна монографія / за наук. ред. І.Л.Петрової, В.В.Близнюк; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електронні дані. Київ, 2018. 356 с.

Додаткова література

1. Галузеві соціології в умовах глобальних змін і суспільних трансформацій / упоряд. А.О.Петренко-Лисак, В.В.Чепак. Київ: Каравела, 2017. 307 с.
2. Лукашевич М., Туленков М., Яковенко Ю. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: підручник. Київ: Каравела, 2017. 544 с.
3. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: навчальний посібник. Київ: МАУП, 2004. 464 с.
4. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко та ін. Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник. Київ: Каравелла, 2003. 304 с.
5. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 480 с.
6. Соціологія: терміни і поняття: навчальний словник-довідник / за заг. ред. В.М.Пічі [Ю.Ф.Пачковський, О.І.Пташник-Середюк, С.А.Шудло та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 658 с.